

تحلیل فلسفی ارتباط میان «بینش»، «گرایش» و «منش» و ارائه راهکارهای تربیتی دستیابی به رفتار سالم^۱

محمدعلی وطن دوست

استادیار گروه فلسفه و حکمت اسلامی دانشگاه فردوسی مشهد

چکیده

چیستی و چگونگی صدور منش و رفتار در انسان، جزو مسائلی است که فهم دقیق آن، می‌تواند اساس و پایه تربیت انسان قرار گرفته و مرییان تربیتی را در شیوه رساندن انسان به قله کمال یاری رساند. در جستار حاضر، با روش عقلی و فلسفی، که بر پایه مباحث موجود در منطق و فلسفه شکل گرفته است، مراحل صدور منش یا رفتار در انسان مورد تحلیل و واکاوی قرار گرفته است. در همین راستا، در گام نخست، چهار مرحله «تصور فعل و غایت آن، تصدیق به خیر بودن فعل، شوق و اراده» که در دانش فلسفه مورد بحث قرار می‌گیرد، در قالب سه اصطلاح «بینش، گرایش و منش» بازنویسی شده و چیستی و چگونگی پیدایش «بینش‌ها»، «گرایش‌ها» و «منش‌ها» مورد تحلیل قرار گرفته است. در پایان، «منش و رفتار سالم» به عنوان غایت تربیت انسان و راهکارهای دستیابی به آن، تبیین گردیده است. این راهکارها عبارتند از: «اصل تعلیم و تعلم»، «اصل رفع موانع»، «اصل تذکر» که به دوشاخه «یادآوری بینش‌های درست» و «یادآوری موانع اخلاقی رفتار» تقسیم می‌شود.

واژگان کلیدی: بینش، گرایش، منش، شخصیت، راهکار تربیتی